

MOR ÇATI
Kadın Sığınağı Vakfı
2016 Yılı
Faaliyet Raporu

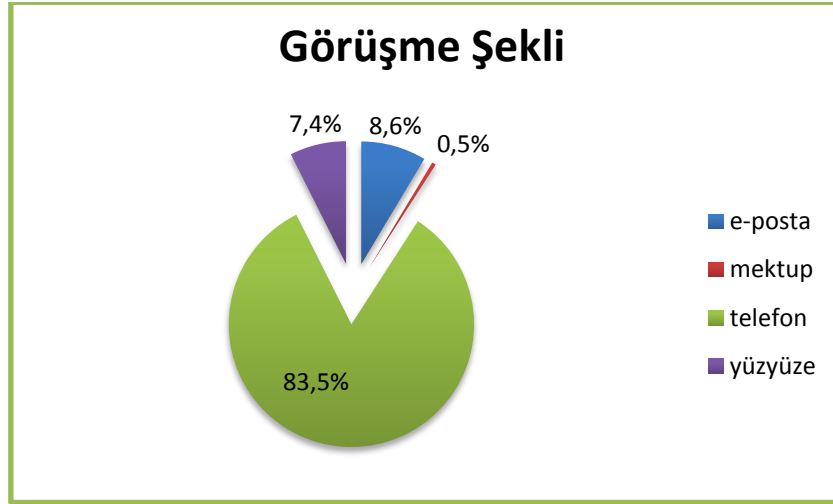
İçindekiler

DAYANIŞMA MERKEZİ ÇALIŞMALARI.....	1
Şiddet Uygulayanlar	2
Maruz Kalınan Şiddet Biçimleri.....	3
İhtiyaç Duyulan ve Verilen Destekler	4
SİĞINAK ÇALIŞMALARI	8
Sığınakta Kalan Kadınların Mor Çatı'ya Başvurma Nedenleri ve Maruz Kaldıkları Şiddet Biçimleri	8
Bebek, Çocuk ve Ergenlere Yönelik Erkek Şiddeti	12
Kadın, Çocuk ve Ergenlere Sığınakta Sağlanan Destekler.....	13
Sığınakta Kalan Kadın ve Çocukların Şiddet Yaşantısından Çıkmasına ve Güçlenmesine Katkı Sağlayan Diğer Destek, Çalışma ve Etkinlikler	14
Sığınaktan Ayrılma.....	16
Sığınak Sonrası Yaşam.....	17
BİLGİ VE DENEYİM PAYLAŞIMLARI.....	18
Gençlere Yönelik Çalışmalar	18
Gönüllü Ağının Genişlemesi	18
Mor Muhabbetler.....	18
Atölye Çalışmaları.....	19
Düzenlediğimiz ve Katıldığımız Etkinlikler:	20
Devlet kurumları ve yerel yönetimlerle ilişkiler.....	24
Desteklediğimiz İmza Kampanyaları ve Basın Açıklamaları.....	24
Kadın Örgütleriyle Dayanışmayı Güçlendirmek.....	26

DAYANIŞMA MERKEZİ ÇALIŞMALARI

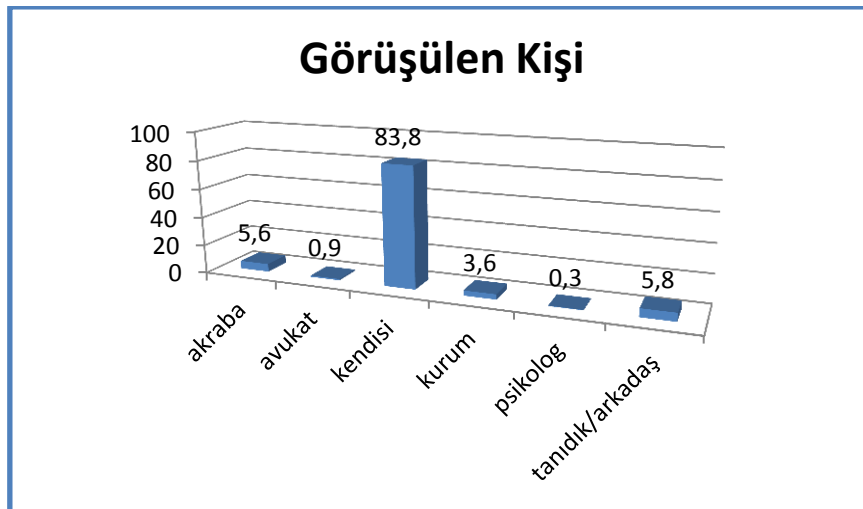
Mor Çatı Dayanışma Merkezi'ne Ocak-Aralık 2016 tarihleri arasında başvuran 912 kadın ve çocukla toplam 2117 görüşme yapıldı.

Görüşmelerin % 83,5'i telefonla yapıldı. Bunun yanı sıra, e-postayla yapılan görüşme oranı % 8,6, yüz yüze yapılan görüşme oranı ise % 7,4 oldu.

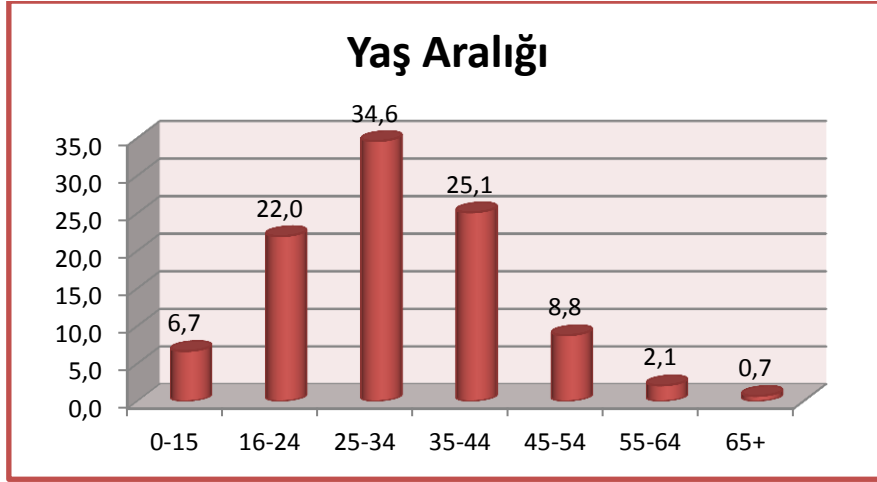

Mor Çatı, sadece İstanbul'da faaliyet gösteren bir vakıf olsa da Türkiye'nin her bölgesinden ve yurt dışından başvuran kadınlara ve çocuklara da destek veriyor.

Şiddete maruz kalan kadınlar, Mor Çatı'ya kendileri ulaşabildiği gibi akrabaları, arkadaşları, avukatları, psikologları, başvurdukları bir kurumdaki görevli vb. de Mor Çatı'yı arayarak onlar için destek isteyebiliyor. Kadınların yaşadıklarını paylaşabilmeleri ve ihtiyaçlarının daha doğru anlaşılması için öncelikle doğrudan kendileriyle görüşülmeye çalışıldı. Bu çaba sayesinde, görüşmelerin % 83,8'i kadınlarla birebir yapılabildi.

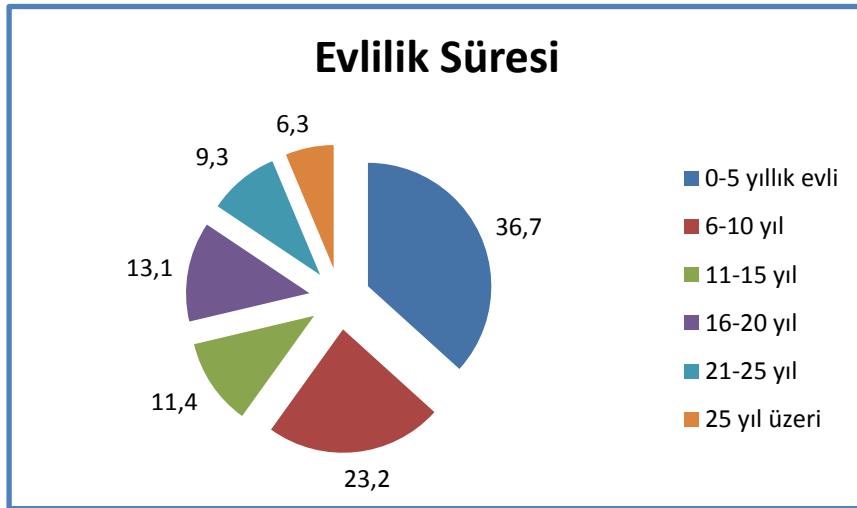

Şiddete maruz kaldığı için Mor Çatı'dan destek alan kişilerin yaşları 0 ila 90 arasında değişiyor. 15 yaşından küçük çocuklar % 6,7'lik oranla en az destek verilen yaş grubuyken 25-34 yaş aralığındaki kadınlar % 34,6'lık bir oranla en fazla destek verilen yaş grubu oldu.

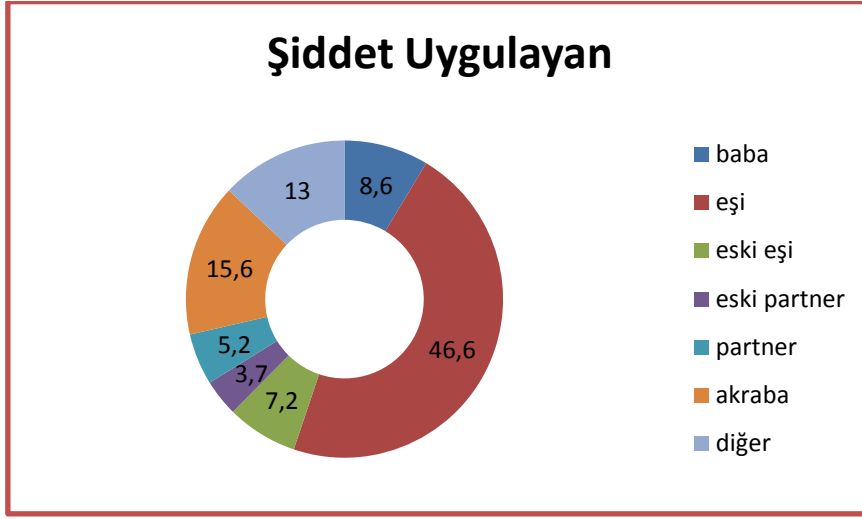
Şiddet Uygulayanlar

Mor Çatı'ya başvuran kadınların çoğu resmi nikâhlı evliydi. Başvuranların % 36,7'sinin evlilik süresi 0 ila 5 yıl , % 23,2'sinin ise 6 ila 10 yıl arasında değişiyor.

Geçen yıllara benzer şekilde bu yıl da şiddet uygulayanların neredeyse tamamı kadınların tanıdığı, ilişkide ve iletişim halinde olduğu, güvendiği erkeklerdi. Görüşme yapılan kadınların

sadece % 13'ü tanımadığı veya az tanıdığı erkeklerin şiddetine maruz kaldıklarını ifade ettiler. Kadınlara en fazla şiddet uygulayan kişiler ise % 46,6'lık bir oranla eşleri oldu.

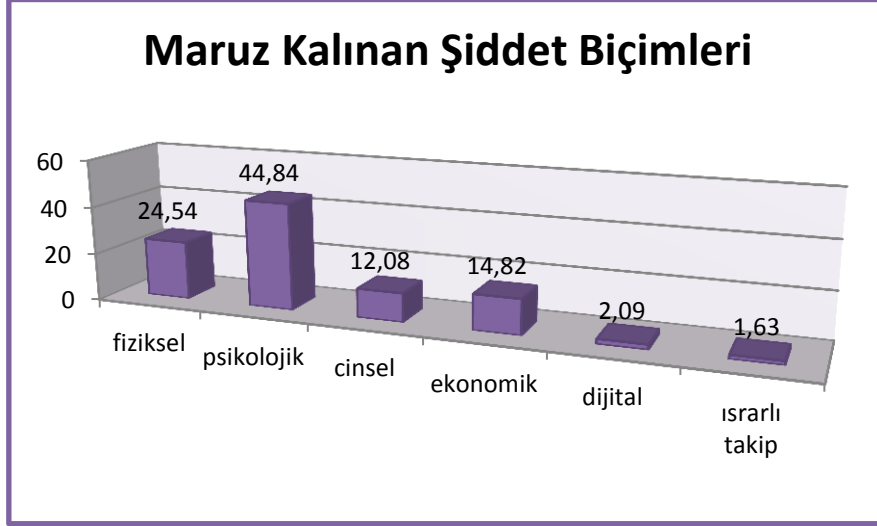
Maruz Kalınan Şiddet Biçimleri

Mor Çatı'ya başvuran kadınların en fazla maruz kaldıkları şiddet biçiminin psikolojik şiddet olduğu görüldü. Kadınların % 44,8'i psikolojik şiddet adı altında tanımlanan tutum ve davranışlara maruz kaldıklarını paylaştılar. En sık paylaştıkları psikolojik şiddet biçimleri; hakaret etme, tehdit etme, aşağılama, küfür etme ve yalnızlaştırma oldu. Tanımlaması ve anlamlandırması güç olan psikolojik şiddetin etkilerini taşıyan kadınların, yaşadıkları şiddet sebebiyle utanç ve suçluluk duyduğu, kendilerini çaresiz ve güçsüz hissettiği ve özgüvenlerinin zarar gördüğü görüldü.

Başvuran kadınların %24,5'i ise fiziksel şiddete maruz kaldıklarını paylaştılar. Kadınların bazıları fiziksel şiddet nedeniyle yaralandı, bazıları ise kalıcı olarak sakatlandı. Vücuduna vurmak, cisimle zarar vermek, bağırarak, kapıları çarpmak, eşya fırlatmak, üzerine yürümek, boğazını, saçını çekmek, çekiştirmek, hırpalamak kadınların paylaştığı fiziksel şiddet biçimlerindendi.

Kadınların yaygın olarak maruz kaldıkları fakat çoğu zaman adlandıramadıkları bir diğ er şiddet biçimi ise ekonomik şiddettir. Kadınların %14,8'i ekonomik şiddet olarak adlandırılan tutum ve davranışlara maruz kaldıklarını paylaştılar. Kadının maaşına el koyma, çalışmasına izin vermeme, para saklama, ihtiyaçlarını karşılamama ve karşılamasına izin vermeme, kadın adına kredi çekip borçlandırdıktan sonra bunu bir tehdit aracı olarak kullanma en yaygın görülen ekonomik şiddet biçimleri oldu.

Başvuran kadınların %12,1'i ise cinsel şiddete maruz kaldığını paylaştı. Cinsel şiddete maruz kalan kadınlar, evlilik içinde ve dışında tecavüz, taciz, cinsel olarak aşağılanma gibi cinsel şiddet biçimlerine maruz kalmaları nedeniyle Mor Çatı'ya başvurdular. Cinsel şiddetin, kadınların paylaşmakta en çok zorlandıkları şiddet biçimi olduğu göz önüne alındığında, Mor Çatı'ya başvuran kadınlar arasında cinsel şiddete maruz kalanların oranının %12,1'den daha fazla olduğunu söyleyebiliriz.

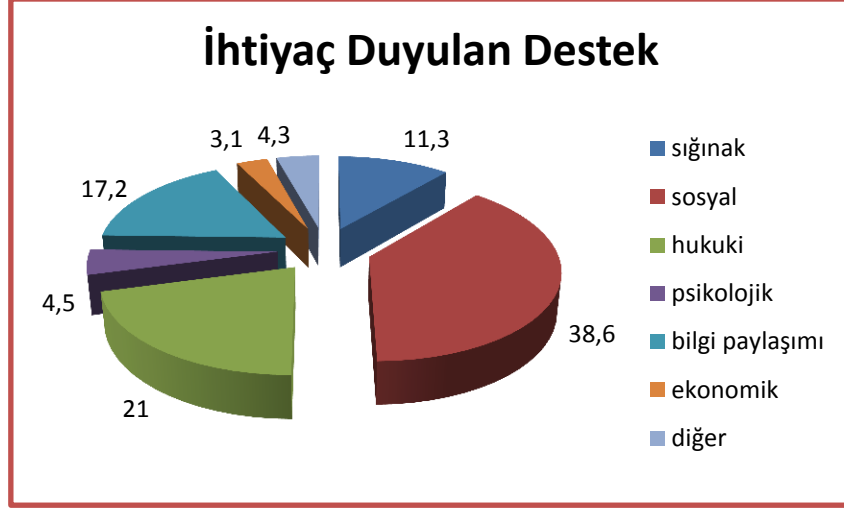

İhtiyaç Duyulan ve Verilen Destekler

Mor Çatı'ya başvuran kadınlar ve çocukların deneyimleri kadından yana bir bakış açısıyla ve şiddetin haklı bir gerekçesi olmadığı ön bilgisiyle dinlenerek kadının sahip olduğu gücü ortaya çıkarmak için kadın dayanışması kurulur.

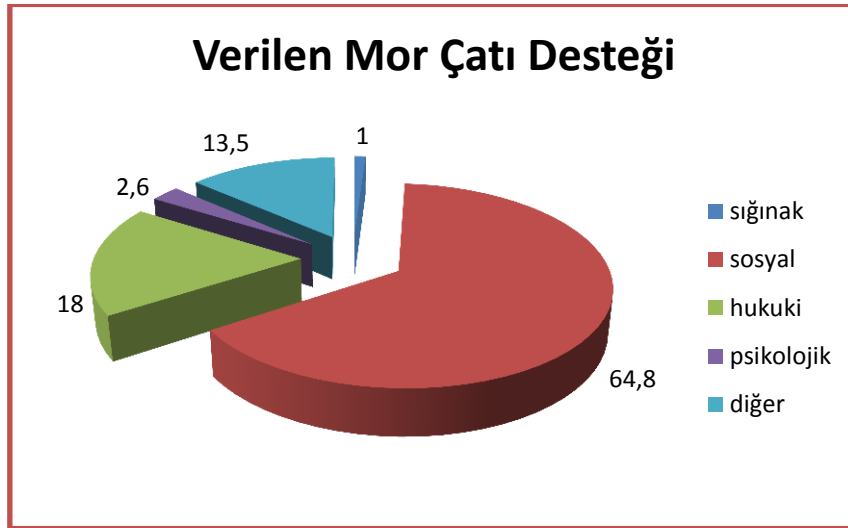
Dayanışma merkezinden başvuran kadın ve çocukla ilk görüşmeyi sosyal çalışmacı yapar. Bu görüşmede, kadınlarla şiddetten uzaklaşmak için ihtiyaç duydukları desteklerin neler olduğu ve bu desteklere nasıl erişebilecekleri paylaşılır. Sosyal çalışmacı, kadın ve çocukların ihtiyaçlarına göre görüşme yapmaya devam eder. Bu görüşmelerde, kadınların şiddetsiz bir hayat kurabilmeleri için hangi adımları ne zaman, nasıl atabileceklerine ya da devlet kurumlarında karşılaştıkları zorlukları nasıl aşabileceklerine sosyal çalışmacı ve kadın birlikte karar verirler.

2016 yılında da, kadınlar Mor Çatı'ya en fazla hukuki ve sosyal desteğe ihtiyaç duydukları için başvurdular.

Mor Çatı'ya başvuran kadın ve çocuklara % 64,8'lik oranla en fazla sosyal destek verildi. Görüşülen kadınların % 18'ine Mor Çatı gönüllüsü avukatlar tarafından hukuki destek verildi. En sık verilen hukuki destekler, kadınların yasal haklarının ve mahkeme süreçlerinde hak kaybına uğramamak için atmaları gereken adımların neler olduğu bilgisinin paylaşılması ile ücretsiz avukat için barolara yönlendirmek oldu. Bunun yanı sıra kadınlara adliyede, mahkemede eşlik edildi ya da dilekçe yazımında destek olundu. Bu destekler sayesinde, başka kadınların da kullanabileceği olumlu örnek mahkeme kararları çıkabilirdi.

Şiddetten uzaklaşmak için şiddetin yarattığı olumsuzlukların üstesinden gelmeye, güçlenmeye ihtiyaç duyan kadınlara, Mor Çatı gönüllüsü psikologlar ve Mor Çatı'nın ilişkide olduğu kurumlarda görevli psikologlar ücretsiz destek verdiler. 2016 yılında, Mor Çatı'ya başvuran kadın ve çocukların % 2,6'sına psikolojik destek verildi.

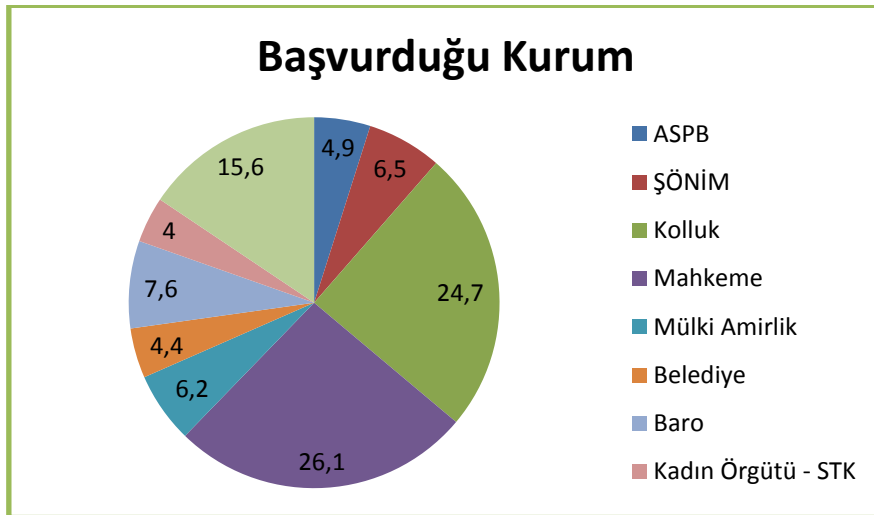

Başvuran kadınların %11,3'ü sığınak desteği talep etti. 21 kadına, beraberlerindeki 15 çocuğa ve 7 ergene sığınak desteği verildi. Sığınak desteğine ihtiyacı olan diğer kadınlar ise, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'na (ASPB) ya da belediyelere bağlı sığınaklara yönlendirildi.

Ekonomik yetersizlikler kadınların şiddetten uzaklaşıp yeni bir yaşam kurmasını, güçlenmesini, başka kaynak ve desteklere ulaşmasındaki engellerin başında geliyor. Bu yüzden, kadınlar aynı desteklere ya da ücretli işe ihtiyaç duydukları için de Mor Çatı'ya başvuruyorlar. Bu kadınlar, Mor Çatı'ya gelen iş ilanlarına, istihdam sağlayan gönüllü kurumlara ya da kişilere yönlendirildiler. Aynı destek ihtiyaçları ise Mor Çatı dostlarından gelen eşya bağışlarıyla karşılandı.

Kadınlar şiddetle mücadele ederken kendilerinin ve/veya çocuklarının eğitim hayatlarını sürdürebilmek için de çeşitli desteklere ihtiyaç duyuyorlar. Ekonomik desteğe ihtiyaç duyan kadınlara Mor Çatı dostları tarafından burs verildi, burs veren kurumlara yönlendirildi ya da doğrudan aynı ve nakdi bağışlarla okul ihtiyaçları (kırtasiye, kitap, okul kıyafeti gibi) karşılandı.

Mor Çatı'ya başvuran kadınlar şiddetten uzaklaşmak için en fazla hukuki mekanizmalara başvurdular. Öyle ki başvuran kadınların % 26,1'i, boşanma davası açmak, koruma kararı almak için mahkemeye, suç duyurusunda bulunmak için savcılığa başvurduklarını paylaştılar. Kolluk birimleri, ASPB birimleri, ŞÖNİM'ler, mülki amirlikler, belediyeler, kadın örgütleri, barolar, hastaneler kadınların şiddetten uzaklaşmak için başvurdukları diğer kurumlar oldu.

Kadınların ihtiyaç duydukları destekleri vermekle yükümlü olan kurumlara karşı da mücadele etmek zorunda kaldıkları görüldü. Kadınların kurumlara başvurduklarında yaşadıkları zorlukların başında; yetkili personelin şikâyetlerini dikkate almaması, ilgisiz davranması,

yanlış ya da caydırıcı bilgilendirme yapması, hakaret etmesi veya aşağılaması, yaptığı ihbarı değerlendirmemesi ya da süreci uzatması, kurumdan kuruma dolaştırması, darp raporunu vermemesi yer aldı.

Kadınların yukarıdaki oranlarda da görüldüğü üzere en çok başvurdukları kurumlardan olan mahkemeler ya da diğer hukuki kurumlarda, hukuk çalışanlarının kadından yana olmayan tutumları kadınların haklarını aramaları konusunda cesaretlerini ve güvenlerini sarstığı görüldü. Örneğin, bir kadının babasından gördüğü şiddeti şikâyet etmesine karşılık savcı, **“sen hiç babandan tokat yemedin mi ne var bir tokatta”** demiştir.

Kadınların şiddete uğradıklarında sıklıkla başvurduğu bir diğer kurum kolluktur. Özellikle saldırganı ilk elden şikâyet etmek, olay sırasında yardım istemek ve sığınağa yerleşmek için kolluğa başvuran kadınlar zaman zaman aksaklıklarla karşılaşmaktadırlar. Örneğin yaşadığı olay üzerine karakola başvuran bir kadının işlemi, daha önce de şiddetle ilgili başvuru yaptığı gerekçesiyle dikkate alınmadı.

Bu tür zorlukların yaşandığı durumlarda, Mor Çatı gönüllüleri, ilgili kurumlarla resmi yazışmalar yaparak ya da telefonla görüşerek zorlukların aşılması için kadınlara destek oldular ve mahkemelere ya da sosyal destek alabilecekleri kurumlara sunulmak üzere 12 kadın ve çocuk için de sosyal inceleme raporu ve dilekçe hazırladılar.

Mor Çatı’ya başvuran kadınların ilişkisini bitirdiği, iletişimini kestiği, ayrıldığı, boşandığı ya da tanımadığı erkekler tarafından sıklıkla ısrarlı takibe maruz kaldıkları görüldü. 6284 sayılı Kanun Yönetmeliği’nde ısrarlı takip şöyle tanımlanmıştır:

“Tek taraflı ısrarlı takip: Aralarında aile bağı veya ilişki bulunup bulunmadığına bakılmaksızın, şiddet uygulayanın, şiddet mağduruna yönelik olarak, güvenliğinden endişe edecek şekilde fiziki veya psikolojik açıdan korku ve çaresizlik duygularına sebep olacak biçimde, içeriği ne olursa olsun fiili, sözlü, yazılı olarak ya da her türlü iletişim aracını kullanarak ve baskı altında tutacak her türlü tutum ve davranış.”

Bu tanım karşısında, birçok ülkede ayrı bir suç olarak tanımlanan ısrarlı takibin, Türk Ceza Kanunu’nda bir suç olarak tanımlanmamasının cezasızlığa yol açtığı görüldü. 2016 yılında Mor Çatı’ya başvuran 25 kadın, ısrarlı takibe maruz kaldığını belirtti.

Kadınlar yasal hakları olan ücretsiz ve güvenli kürtaj hakkına erişemedikleri için de Mor Çatı’ya başvurular. 2016 yılında 24 kadın kürtaj olamadığı için Mor Çatı’ya başvurdu. Başvuran kadınlara, kürtaj olabilmeleri için gerekli bilgilendirme ve yönlendirmeler yapıldı.

SİĞINAK ÇALIŞMALARI

1993 yılında açılan, 20 yatak kapasiteli Mor Çatı Sığınağı, son 6 yıldır Şişli Belediyesi'nin finansal desteğiyle faaliyetlerini sürdürüyor. Şişli Belediyesiyle yapılan protokol Kasım ayında yenilenerek 2017 yılı için de bu iş birliğinin devamına karar verildi.

Mor Çatı; 2015 yılında sığınak desteğe vermeye başlanan 7 kadın ve ilk kez 2016 yılında destek vermeye başlanan 21 kadın, 24 çocuk ve 1 trans erkek olmak üzere 2016 yılında toplam 27 kadın, 1 trans erkek, 24 çocuk olmak üzere toplam 52 kişiye sığınak desteği verdi.

Sığınak desteği verilirken kadınlar arasında, yaş, dil, din ve ırk ayrımı yapılmadı. Bu sene ilk defa bir trans erkek kabul edildi. Destek alan kadınların ve trans erkeğin eğitim düzeyleri ilkokul mezunundan üniversite mezununa kadar değişiklik gösterdi. Sığınmaktan destek alan kadınlardan 2'si ise okuryazar değildi. Kadınların yaşları 18 ila 53 arasında değişirken, çocuk ve ergenlerinki ise 1 ila 17 yaş arasındaydı. Anneleriyle birlikte gelen her yaştan erkek ve kız çocuğu sığınakta kalabildi. Kadınların ve trans erkeğin sığınakta kalma süreleri, kadınların hedeflerine göre kadınlarla birlikte belirlendi, bu nedenle bu süre her kişi için değişiklik gösterdi.

Sığınakta Kalan Kadınların Mor Çatı'ya Başvurma Nedenleri ve Maruz Kaldıkları Şiddet Biçimleri

- 10 kadın; kocalarından ısrarlı takip, fiziksel, psikolojik, cinsel, dijital ve ekonomik şiddet gördükleri için,
- 1 kadın; kocasından ve kocasının babasından fiziksel, psikolojik ve cinsel şiddet gördüğü için
- 1 kadın; eski kocasından, 1 kadın eski kocasından fiziksel, psikolojik, ekonomik, cinsel şiddet gördüğü için,
- 1 kadın; kocasından gördüğü fiziksel, psikolojik, ekonomik, cinsel şiddet sonucunda gittiği belediyelerin ve ASPB'nin sığınaklarında hem psikolojik hem de ekonomik olarak yeterince güçlenemediği için,
- 1 yabancı uyruklu kadın; eşi tarafından fiziksel, psikolojik, cinsel, dijital ve ekonomik şiddete ve ısrarlı takibe, kızları ise babalarının cinsel istismarına maruz kaldıkları için (iki sene önce de sığınak desteği almıştı),
- 1 yabancı uyruklu kadın; kocasının ısrarlı takibine ve fiziksel, psikolojik, cinsel ve ekonomik şiddetine maruz kaldığı ve oğlunu, kendisinin de içinde bulunduğu yasa dışı

örgüte üye yapmak istediği için (15 yaşındaki oğlu ve 6,5 yaşındaki kızıyla beraber ülkesini terk etmek zorunda kalıp Türkiye' gelmişti),

- 1 kadın; halihazırda babasından psikolojik şiddete maruz kalan yetişkin 1 kızı ile, daha önceden eşinden gördüğü ağır fiziksel şiddet sonucu ortaya çıkan bedensel rahatsızlıkları nedeniyle ameliyat olması gerektiği ve bu dönemde çalışamaz ve ev kirasını ödeyemez durumda olduğu için,
- 1 trans erkek; cinsel yöneliminden dolayı ailesinin fiziksel ve psikolojik şiddetine maruz kaldığı ve cinsel kimliğini reddederek evlendirilmeye zorlandığı için,
- 1 kadın; babası ve ağabeyinden fiziksel, psikolojik ve ekonomik şiddet gördüğü için,
- 1 kadın; annesi ve ağabeylerinden fiziksel, psikolojik ve ekonomik şiddet gördüğü için,
- 1 bipolar bozukluk tanısı olan kadın; annesi tarafından evden atıldığı için,
- 2 kadın; evlilik dışı hamile kaldığı ve ailelerinden bunu saklamak zorunda kaldıkları için,
- 1 kadın; berdel usulüyle evlendirildiği kocasıyla boşanma davası bitmeden partnerinden hamile kaldığı ve doğumu yaklaştığı için,
- 1 kadın; ailesinden fiziksel, psikolojik ve ekonomik şiddet gördüğü ve birkaç kez belediyelerin ve ASPB'nin sığınaklarında kaldığı halde ekonomik olarak yeterince güçlenemediği için,
- 1 kadın; dini nikâhla zorla beş kez evlendirilip eşlerinden ve babasından fiziksel, psikolojik, cinsel ve ekonomik şiddet gördüğü için,
- 1 kadın başka bir ülkede yaşarken ailesi tarafından zorla evlendirilmek üzere Türkiye'ye getirildiği için Mor Çatı Sığınağı'nda kaldılar.

Erkeklerin uyguladığı fiziksel şiddet sonucu kadınların yaralandıkları ve hayatlarının risk altında olduğu görüldü. Başına silah dayama, bıçakla yaralama, boğarak öldürmeye çalışma, vurma, yakma, başına cisimle vurarak başta kanama ve kırıklara sebep olma, boğazından cisim sokarak yaralama, hamileyken karnını hedef alarak vurma gibi fiziksel şiddet biçimleri sonucunda kadınlar ciddi sağlık sorunları ile karşı karşıya kaldıklarını paylaştılar. Kadınlar, şiddete maruz kaldıklarında bazen bir kuruma başvursalar da çoğu zaman şiddet uygulayandan korktukları için, uzun bir süre herhangi bir sağlık ya da güvenlik kurumuna başvurmadıklarını paylaştılar. Boşanma ve ceza davalarında darp raporları önemli bir belge olsa da çok az kadın bu raporları almak için hastaneye gidebildi.

Kadınların evlilik içerisinde sıklıkla cinsel şiddete maruz kaldığı görüldü. Kadınlar, yastığın altında silah veya bıçak saklayarak yaralama, öldürmekle tehdit etme, çocuklara şiddet uygulama tehdidiyle cinsel birlikteliğe zorlama, güç kullanarak anal birlikteliğe zorlama gibi cinsel şiddet biçimlerine maruz kaldıklarını paylaştılar. Bir kadın eşi tarafından zorla evden atılıp **“Git para kazan”** denilerek fuhuşa zorlandığını anlattı. Bununla beraber hamile kaldığında terk etme, kadın çocuk sahibi olmak istemediği halde doğum kontrol yöntemleri kullanmama veya kullanmamaya zorlama, doktoru tehdit ederek kürtaj olmaya zorlama, hamile kalamadığı için aşağılama ve hakaret etme kadınların doğurganlıkları üzerinden maruz kaldıklarını ifade ettikleri diğer cinsel şiddet biçimleri oldu. Ayrıca kadınlar, evlilik içi tecavüz sonucu hamile kaldıklarında yasal olarak kürtaja erişimde engellerle karşılaştıkları için - kendi sağlıklarını da riske atarak - ağır kaldırmak, aşırı dozda ilaç içmek, aç kalmak suretiyle düşük yapmaya çalıştıklarını da paylaştılar. Zorla gebelikler sonunda doğan çocukların bakımını tek başına üstlenmek zorunda bırakılan kadınlar çalışma hayatına katılımlarının da bu sebeple engellendiğini ifade ettiler.

3kadın eşlerinin, evlilik dışı birliktelik yaşantılarını kendileriyle paylaştıklarını ya da buna tanık olduklarını, bu yolla onlara cinsel ve psikolojik şiddet uyguladıklarını paylaştılar.

Pek çok kadının isteği dışında zorla evlendirildiği görüldü. Ailesi tarafından kadına tecavüz eden kişiyle evlendirilen, 14 yaşında berdel usulü ile evlendirilen, zekâ geriliği tanısı olmasına karşın beş kez zorla evlendirilen, evlendirilmek üzere Türkiye'ye getirildiğini anlayan kadınlar Mor Çatı'ya başvurdular ve mücadelelerine Mor Çatı destekleriyle devam ettiler.

Fiziksel ve cinsel şiddetin yanı sıra, erkeklerin kadınların öz güvenini kırmak, onları çaresiz hissettirmek ve kontrol etmek amacıyla psikolojik şiddet uyguladıkları görüldü Kadınlar **“Kadın mısın?”, “Çirkinsin”, “Bakımsızsın”, “Benden başka kimse seni eve almaz, sokakta sürünürsün”, “Kadınlık yapmayı bilmiyorsun”** gibi cinsiyetçi küfür ve hakaretlerle bedenlerinin ve cinselliklerinin aşağılanması, kıskançlık bahanesiyle evden dışarı çıkmalarının ve başka kişilerle iletişim kurmasını engellenmesi, dışarı çıktıklarında sadece yere bakarak yürümeye zorlanmaları, boşanmak istediklerinde **“Sen gidersin ama çocukları vermem”** tehditlerle boşanmalarının engellenmeye çalışılması kadınların maruz kaldıklarını paylaştıkları psikolojik şiddet biçimlerinden bazılarıydı. Bunun yanı sıra, henüz Türkiye vatandaşı olmayan yabancı uyruklu bir kadın, Türkiye vatandaşı kocası tarafından sınır dışı edilmek ve çocuklarını bir daha görememekle tehdit edildi. Trans erkek ise, **“Tuhaf arkadaşların yüzünden böyle oldun. Sen hastasın. Ya vazgeçeceksin ya seni öldüreceğiz”**

gibi cinsel kimliğini aşağılayan sözler sarf eden ailesinin sistematik hakaret ve tehdidine maruz kaldı.

Ekonomik şiddetin de erkekler tarafından yoğun bir şekilde uygulanan bir şiddet biçimi olduğu görüldü. Gelirini kumar ve içki için harcama, evin geçimini ve kirasını aksatarak evden atılmaya sebep olma, kadının cüzdanından devamlı olarak para çalma, bulamadığı zamanlarda şiddet uygulama; üniversite eğitimi hakkına engel olarak çalışmaya zorlama ve maaşına el koyma, çok az miktar para ile kadından evin giderlerini, yemek masraflarını ve çocukların ihtiyaçlarını karşılamasını bekleme, evin ihtiyaçlarını karşılamayıp kadını kredi çekmeye zorlama kadınların maruz kaldıklarını paylaştıkları ekonomik şiddet biçimleri oldu.

İki kadın eşlerinin işyerlerine gelerek bağırarak, hakaret ve küfür ederek olay çıkardıklarını, kendilerini küçük düşürdüklerini paylaştılar. Kadınlardan biri bu sebeple girdiği pek çok işten çıkarıldığını bir diğer kadın ise işinde çok başarılı olmasına rağmen işyerindeki itibarının ve ilişkilerinin zarar gördüğünü paylaştı.

Bir kadının eski kocasının beraber yaşadıkları eve gelerek satılabilecek tüm eşyaları aldıktan sonra kalanları kırdığı ve kullanılamaz hale getirdiğini başka bir kadın ise ayrı yaşadığı kocasının, çocuklarıyla beraber yaşadığı eve gelerek pek çok kez kendilerine şiddet uyguladığını ve yüklü miktarlarda para vermeye zorlandığını paylaştı.

Başka bir kadın gördüğü şiddet sonucu güçlenmek için evden ayrılıp başka bir sığınağa gittikten kısa bir süre sonra çalışmaya başlayıp para biriktirdiğini, fakat boşanma davası süren kocasının kendi üzerine yaptığı borçları ödeyebilmek için biriktirdiği tüm parasını kullandığını, bundan dolayı sığınakta kalma süresi dolduğunda birikmiş parası olmadığı için ayrı eve çıkamadığını anlattı.

Diğer bir kadın ise sığınağa geldikten sonraki güçlenme sürecinde, eşinin onun üzerine açtığı iş yerine ait vergi, SGK primi, banka borcu gibi yasal zorunluluğu bulunan ödemeleri yapmadığını ve bu şekilde kendisini yüklü miktarda borçlandırdığını öğrendi. Boşanmayla birlikte ortak çocuğun tüm sorumluluğunu tek başına üstlenen bir kadın, kızı için nafaka ödeme kararı çıktığı halde üç yıldır hiç nafaka ödemeyen eski eşine yönelik hukuk mücadelesini tekrar başlattı.

Tüm bu hikâyelerde kadınların sıcak şiddetten uzaklaşmış olmalarına rağmen şiddetin hayatlarını etkilemeye devam ettiği görülmektedir. Bir başka kadın kocasından gördüğü ağır şiddet sonucu Mor Çatı sığınagında kalarak güçlendikten ve hayatını kurduktan üç yıl sonra yeniden sığınak desteğine ihtiyaç duyduğu için Mor Çatı'ya başvurdu. Eski kocasının uyguladığı şiddetten ötürü ciddi sağlık problemleri olduğunu ve bu sebeple ameliyat olması gerektiğini paylaştı. Mor Çatı'ya destek olan doktorlar tarafından ameliyatı gerçekleştirildi.

Bunun yanı sıra bu süre içerisinde kızının babasından şiddet gördüğünü paylaşması üzerine kendisi ve kızına sığınak desteği verildi.

Bebek, Çocuk ve Ergenlere Yönelik Erkek Şiddeti

Hamilelik döneminde yaşanan fiziksel, ekonomik ve psikolojik şiddetin bebeğe yansımaları olduğu gibi kadınların ekonomik şiddet sonucu yaşadığı beslenme sorunları da bebeğin sağlığını daha dünyaya gelmeden olumsuz etkilemeye başlıyor.

Ev içinde çocukların sıklıkla şiddetin tanığı oldukları ve babaları tarafından annelerine karşı olumsuz duygular beslemeye hatta şiddet uygulamaya teşvik edildikleri görülüyor. Çocuklar şiddete tanık olduklarında ya çaresizlik ve korkuyla saklanıyorlar ya da ebeveynlerinin arasına girerek annelerini korumaya çalışıyorlar. Araya girmeye çalıştıkları durumlarda ise kendileri de şiddete maruz kalıp yaralanabiliyorlar.

Bu yıl içinde çocuklar ve ergenlerle yapılan bireysel görüşmelerde:

- 15 yaşında bir oğlan çocuğu; yasa dışı örgüt üyesi olan babası tarafından, örgüte girmek istemediği için defalarca şiddet gördüğünü, metal sopa ile sırtına pek çok darbe aldığını paylaştı.
- 14 yaşında genç bir kız; annesiyle babasının ayrılmasının ardından babasını sadece bir kez görebildiğini, bu ilgisizliğinin yanı sıra babasının bugüne kadar hiç nafaka ödemediğini, üvey babasının da kendisiyle hiç ilgilenmediğini, kendisine hakaret ettiğini ve fiziksel şiddette uyguladığını, ayrıca defalarca annesine uyguladığı şiddete tanık olduğunu paylaştı.
- 9,5 yaşında bir kız çocuğu, Şizofreni teşhisi olan babasının kimseyle konuşmasına izin vermediğini, bir kere anlayamadığı okul ödevi için annesiyle komşusuna gittiği için babasının hem onu hem annesini dövdüğünü, babasının birkaç kez okula gelerek kendisinin yanına oturup kimseyle konuşmamasını tembihlediğini, öğretmeni tarafından sınıftan çıkartıldığında pencereden kendisini izlemeye devam ederek kafasını kaldırdığında cama vurup parmağını salladığını, babası onu okulda izlediği için kantinden bir şey alamadığını, bir kere bir şey almaya kalktığında para verdiği için annesini de dövdüğünü, bu sebeple pek çok kez babasına **“Keşke sen babam olmasaydın”** dediğini, annesiyle beraber evi terk etmeden önce babası ve amcasının arasında olan bir diyaloga tanık olduğunu, burada annesini kimin öldüreceğinin konuşulduğunu, **“Ben onu öldüremem. Sen hastasın, senin raporun var, sen öldürürsen ceza almazsın.”** dediklerini duyduğunu, daha sonra annesiyle evden kaçtıklarını paylaştı.

- 12 ve 11 yaşlarında iki kız çocuğu ve 9 yaşındaki erkek kardeşleri; babaları tarafından devamlı olarak dövüldüklerini, erkek çocuğunun kafasına sert cisimle vurulduğunu, kız çocuklarının saçlarının sıfıra vurulduğunu, okula gitmelerinin engellendiğini, beslenme ve okul ihtiyaçlarının karşılanmadığını, annelerinin aşağılandığını, ona küfür ve hakaret edildiğini bunun yanı sıra, kız çocukları ergenlik dönemine girdikten sonra babaları tarafından göğüslerini ısırma, jenitallerine dokunma ve üzerine boşalmak suretiyle, oğlan çocuğu ise porno izlettirilerek ve başka kadınla yanında cinsel ilişkiye girme suretiyle cinsel istismara maruz kaldıklarını paylaştılar. Bu yaşananların sonucunda babaya karşı cinsel istismar davası açıldı ve tutuklu yargılaması devam ediyor.
- Ergenlik dönemindeki 2 kız çocuğu, annelerine ağır fiziksel, psikolojik, cinsel şiddet uygulamış olan babalarının anneleriyle tekrar bir araya gelmek için kendilerine baskı yaptığını, bu gerçekleşmezse intihar etmekle tehdit ettiğini paylaştı.

Kadın, Çocuk ve Ergenlere Sığınakta Sağlanan Destekler

Mor Çatı sığınak çalışması, kadın ve çocukların, şiddetsiz bir ortamda sığınma ihtiyaçlarının karşılanmasının yanı sıra aynı ortamda güçlenmelerini de hedefler. Sığınakta kalan kadın, çocuk ve ergenlere bireysel ve grup çalışmalarıyla farklı destekler verilir. Sığınakta kalan her kadın, ergen ve çocuk haftada en az bir kere sosyal çalışmacısı ile görüşür. Bu görüşmeler, şiddetin mekanizmalarının tanınmasını ve yaşanan şiddetin kendi suçu olmadığını fark edilmesini güçlenmenin ilk adımı olarak gören bir perspektifle yapılır. Kadınlar, şiddetten uzak bir yaşam kurabilmek için hedeflerini, bu hedefleri hayata geçirebilmek için neler yapmaları gerektiğini ve süreç boyunca karşılaştıkları zorlukları nasıl aşabileceklerini düzenli görüştükleri sosyal çalışmacıyla birlikte ele alırlar.

- Evin günlük akışını planlamak ve birlikte yaşamı güçlendirmek için yetişkinlerin katıldığı ev toplantıları düzenli olarak yapıldı. Ayrıca çocukların ihtiyaçlarını ve sözlerini göz ardı etmemek adına çocuk toplantıları da düzenli olarak yapıldı. Bu toplantıların, kadın ve çocukların şiddetsiz yöntemlerle sorun çözme becerilerinin gelişmesine katkı sunduğu görüldü.
- Anne-çocuk iletişimini desteklemek, aralarındaki iş birliğini artırmak, anne ve çocuğun şiddetle mücadeleyi bir “ekip” olarak yürütebilmesini ve kuracakları yeni hayatta karşılaşılabilecekleri sıkıntıları birlikte aşabilmelerini sağlamak için düzenlenen annelerle grup çalışmalarına ve toplantılarına bu dönemde de devam edildi.

- Ev toplantılarının yanı sıra kadınların hem birlikte yaşamaktan hem de bir sığınakta kalmaktan gelen duyguları açık iletişim sayesinde yönetebilmeleri için psikolog eşliğinde grup çalışması da yapıldı. Başka bir Mor Çatı gönüllüsü psikoloğun yönlendirmesiyle de kadınlarla dans terapisi yapıldı.
- Bunların dışında kadınlara yönelik “Neden Feminizm?”, “Bulaşıcı Hastalıklar ve Cinsellik” ve “Cinsel Sağlık” atölyeleri düzenlendi. Ayrıca sığınakta düzenli olarak Yin Yoga çalışmaları gerçekleştirildi, kadınlara ve çocuklara yönelik “Feminist Film Geceleri” yapıldı. Bununla birlikte, “Facebook – Güvenli kullanım” atölyesiyle çocuk ve ergenlerin dijital ortamda kendilerini koruyabilmeleri için bilinçlenmeleri sağlandı.
- Mor Çatı Sığınağı’nda çocuklar ve ergenlerin ayrı bireyler oldukları kabul edilerek her biriyle düzenli birebir görüşmeler yapılıyor. Çocuk ve ergenlere ihtiyaçları doğrultusunda pedagojik destek, eğitim desteği, okul değiştirme işlemlerinde refakat ya da görüşme desteği, eğitim ihtiyaçları için malzeme ve maddi destek, giysi desteği, kitap desteği verildi. Psikolojik destek alan çocuk ve ergen sayısı bu sene 4 oldu ve çocuklardan ikisi Çocuk Akıl Sağlığı ve Rehberliği Derneği'ne (ÇARE-DER) yönlendirildi. Çocuk ve ergenlerin grup içerisinde sorumluluk alma ve birey olma becerilerinin gelişmesine katkı sağlamak amacıyla etkinlikler düzenlendi. Tatil programları hazırlanarak çeşitli geziler yapıldı.

Sığınakta Kalan Kadın ve Çocukların Şiddet Yaşantısından Çıkmasına ve Güçlenmesine Katkı Sağlayan Diğer Destek, Çalışma ve Etkinlikler

- 9 kadın, İstanbul Barosu’nun Adli Yardım Birimi’ne başvurarak kendilerine avukat atanmasını sağladı ve 6284 sayılı Kanun’dan yararlanarak kendileri ve beraberindeki çocukları için koruma kararı çıkardı. İki kadının koruma kararının uzatılması sağlandı. Gereken hallerde kadınlar, 6284 sayılı Kanun’dan faydalanabilmek için başvurularını gönüllü avukatlardan aldıkları hukuki destekle yaptılar.
- Hak arama süreçlerinde kadınlar avukatları tarafından yeterince desteklenmeyebiliyor, talepleri hâkimler tarafından cinsiyetçi bakış açısı ile reddedilebiliyor. Bu durumlarda kadınların, sıklıkla itirazda bulunmaları ya da başka bir mahkemeye başvurmaları gerekiyor. Kadınlar tüm bu hukuki süreçleri boyunca Mor Çatı’nın gönüllü avukatlarından destek aldılar; bu konuda yeterince deneyimi olmayan avukatlara bilgi verildi, emsal kararlar gönderildi.

- Cinsel istismar davası için 2 çocuk, 1 ergen ve 1 kadın için sığınak çalışanları tarafından mahkemeye sosyal inceleme raporu (SİR) yazıldı.
- Velayet davası için 1 kadın ve kızı için sığınak çalışanları tarafından mahkemeye SİR yazıldı.
- 1 kadın, şizofreni tanısı olan eşi tarafından birkaç kez öldürülmeye çalışıldığı halde 2 yılı aşkın süredir sonuçlanmayan boşanma davasını takip etmeye devam etti, adli yardım aracılığıyla avukat değişikliğine gitti.
- 6 kadın, boşanma davası açtı.
- 1 kadının sosyal çalışmacısı, dedesi tarafından cinsel istismara uğrayan oğlu için açtığı davada duruşmadan önce çocukla görüştü ve duruşmada kendisine eşlik etti. Bununla birlikte, dava için Mor Çatı'nın gönüllü avukatları destek vermeye hala devam ediyor.
- 1 kadın, kızını cinsel istismar eden kocasına dava açtı. İstismara uğrayan çocuk ve kardeşlerine adliyedeki psikolog görüşmesinde, çocuk polis şubede yapılan görüşmede ve hastanedeki fiziksel muayenede refakat edildi.
- 4 kadın ve 1 ergen gönüllü psikologlardan psikoterapi desteği aldı veya almaya devam ediyorlar. 2 çocuk ise anneleri ile birlikte gönüllü bir pedagoğa görüşmeye devam ediyorlar.
- Devlet hastanelerindeki psikiyatrik destekler yetersiz kaldığı için, 6 kadın, 1 trans erkek ve 1 ergen Mor Çatı gönüllüsü psikiyatristlerden destek aldılar.
- Kadınlar, ergenler, çocuklar ve bebekler sıklıkla sağlık sorunlarıyla sığınağa geldiğini gözlemliyoruz. Fiziksel olarak iyileşmek de güçlenme çalışmasının önemli bir parçasıdır. Bir kadının beyninde tespit edilen kitle için özel bir hastanede beyin cerrahı profesörüne muayene olması sağlandı. Devlet hastanesinde muayene olan bir kadının beynindeki bir rahatsızlık için Mor Çatı destekçisi bir cerrahtan ikinci bir görüş alındı. Kronik bel rahatsızlığı olan bir kadın Mor Çatı destekçisi uzman bir doktordan destek alarak tedavisine başladı. Bir yaşındaki bir bebeğin aşılarının yapılması ve yeni doğan bir bebeğin muayenesi sağlandı. Bir kadına doğumda refakat edildi, gizlilik kaydının yapılması sağlandı.
- Bir bağışçı bir kadına üç ay boyunca maddi destek verdi.
- Güvenlik sorunu nedeniyle acil olarak sığınaktan ayrılması gereken üç çocuklu bir kadının otel masrafı karşılandı eşya ve altı aylık kira desteği sağlandı. Yine güvenlik sorunu nedeniyle sığınaktan ayrılan bir kadının otel masrafı karşılandı.
- Doğum yapan 3 kadının bebeklerine eşyaları ayarlandı.

- Anne ve Bebek Sağlığı Vakfı tarafından bir kadının yeni doğan bebeğine bakım, giyim ve hijyen malzemelerinin yanı sıra portbebe sağlandı.
- 9 çocuğun gizli okul kayıt süreci takip edildi. Daha önce 6284 sayılı Kanun kapsamında gizli kayıt yapmamış okul müdür ve müdür yardımcıları konuyla ilgili bilgilendirildi. Bu konuda İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü ile irtibata geçildi.
- Yabancı uyruklu bir çocuğa Türkçe özel ders ayarlandı.
- 5 çocuğa okul dersleri, üniversite sınavı ve özel yetenek sınavı için özel ders ayarlandı.

Sığınaktan Ayrılma

- 3 kadın, kendi evlerini tutarak sığınaktan ayrıldılar.
- 3 kadın, doğum yaptıktan sonra kendi evlerine döndüler.
- 1 kadın, bir süre için şehir dışına taşınmaya karar verdi.
- 1 kadın, başka bir şehirde iş bulup ayrıldı.
- 2 kadın, kız kardeşleriyle kalmaya karar verdiler.
- 1 kadın, bir süre ailesi ile birlikte kaldıktan sonra işe girerek bağımsız hayatını kurmaya karar verdi.
- 1 kadın, eşi ve eşinin abisi sığınanın yerini bulup kapıya kadar geldikleri için, üç çocuğuyla beraber hostele yerleştirildi. Sonra ev tutabilmek için geniş bir gönüllü ağı kadınla dayanıştı.
- 1 kadın, ailesi kendisinin nerede olduğuna dair ipuçlarına ulaştığı için bir otele yerleştirildi. Evrak işlerini Mor Çatı desteği ile hallettikten sonra oturma izninin olduğu yaşadığı ülkeye döndü.
- Yabancı uyruklu bir kadın, BM'nin gösterdiği uydu kentlerden birine giderek bir süre bir sığınakta kaldıktan sonra kendi evini tuttu.
- 1 kadın, sığınakta kalma süresi bittikten sonra başka bir şehre gidip oradaki devlet sığınagina başvurdu.
- 1 kadın, sığınakta sosyal çalışmacısıyla belirlediği sığınakta kalma süresi sonunda sığınaktan ayrıldı.
- 1 kadının sığınakta kalma süresi bittikten sonra arkadaşının yanına geçemediği için devlet sığınagina başvurdu.
- 1 kadın, ailesinin ısrarından dolayı eşine bir şans daha vermeye ve eski evine dönmeye karar verdi.

- 1 kadın, babası hastalandığı için ailesine dönmeye karar verdi.
- 1 kadın, babasının ısrarından dolayı kızıyla ailesinin yanında yaşamaya karar verdi.
- 3 kadın ve 1 trans erkek, sığınak kural ihlali yapmaları nedeniyle sığınaktan çıkarıldı.

Sığınak Sonrası Yaşam

Sığınak çalışmasıyla kadınlar, güvenli bir ortamda şiddetsiz bir yaşam kurmak için güçlenme, plan ve hazırlık yapabilme fırsatı elde ediyorlar. Bununla birlikte, sığınaktan bağımsız bir yaşam kurmak üzere ev tutarak ayrılmak önemli bir maddi birikim gerektiriyor. Özellikle İstanbul'daki yüksek kiralar, emlakçı ve depozito ücretleriyle birleştiğinde kadınların yeni hayat düzenlerini kurmaları oldukça zor oluyor. Kadınlar zorlanarak maddi sorunlarının üstesinden gelip ev tutabiliyor olsalar da, psiko- sosyal, hukuki ve ekonomik desteklere olan ihtiyaçları genellikle devam ediyor. Sığınaktan ayrılarak ev tutan kadınlar; kira, eşya yardımı ve maddi destek için ASPB'nin sosyal hizmet merkezlerine, kaymakamlıkların sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıflarına ve belediyelerin sosyal işler müdürlüklerine başvurabiliyorlar. Fakat başvurabiliyor olmaları bu desteği her zaman alabildikleri anlamına gelmiyor; başvuruları memurların inisiyatifine, farkındalık ve anlayışlarına bağlı olarak farklı şekillerde sonuçlanabiliyor. Bunun ötesinde darbe girişimi sonrası İstanbul Belediyesi Kadın Koordinasyon Merkezi'nin şiddete maruz kalan kadınların ihtiyaçlarının aciliyetini göz ardı ederek taleplerini geciktirebildiği gözlemlendi, bu durum özellikle eve çıkmak için desteğe ihtiyaç duyan kadınları zor durumda bıraktı.

Kadınların bağımsız hayatlarını devam ettirebilmek için ekonomik destek bulamamalarının tekrar sığınak desteğine ihtiyaç duymalarına neden olduğunu yıllardır gözlemliyoruz. Bu sebeple, kadınların kurumlara başvuru süreçlerini hızlandırabilmek adına kurumlardaki yetkililerle irtibata geçildi, sosyal inceleme raporları yazıldı.

Sığınaktan ayrılan kadınlar tekrar desteğe ihtiyaç duymaları halinde Dayanışma Merkezi'ne başvurabilmektedirler. Örneğin güvenlik nedeniyle sığınaktan ayrılmak zorunda olan üç çocuklu bir kadın, Dayanışma Merkezi'nden hukuksal destek alamaya devam etti ; çocuklarıyla Türkiye'de kalabilmesi adına İl Göç İdaresi üzerinden insani ikamet iznine başvuruldu ve başvuru olumlu sonuçlandı.

BİLGİ VE DENEYİM PAYLAŞIMLARI

Gençlere Yönelik Çalışmalar

2016 yılında gönüllülerimiz, yabancı ülkelere ve yurt içindeki çeşitli üniversite ve liselerden 185 öğrenciyle, toplumsal cinsiyet, kadına yönelik şiddet ve Mor Çatı'nın yürüttüğü dayanışma merkezi ve sığınak faaliyetleri hakkında bilgi paylaşımında buldukları buluşmalar gerçekleştirdiler.

2016 yılında Türkiye ve yurt dışından 65 öğrenci Mor Çatı'ya staj yapmak için başvurdu ve bunlar arasından 4 öğrenci dayanışma merkezi ve sığınakta staj yaptılar.

Gönüllü Ağının Genişlemesi

2016 da Mor Çatı'ya 510 kadın gönüllü olmak için başvurdu. Nisan ayında bir gönüllü atölyesi gerçekleştirildi. 23-24 Nisan ve 5-6 Aralık tarihlerine, gönüllü olmak isteyen kadınların Mor Çatı politikalarını tanıması ve dayanışma ağının feminist bir zeminde genişleyebilmesini hedeflediğimiz 2 Gönüllü Atölyesi gerçekleştirildi.

Mor Çatı'da örgütlenmek isteyen kadınlarla Şubat, Mart, Nisan ve Aralık aylarında feminizm, toplumsal cinsiyet ve kadın mücadelesinin hukuki alandaki kazanımları üzerine konuştuğumuz Mor Buluşmalar düzenlendi:

- 13 Şubat ve 19 Kasım: Toplumsal cinsiyet
- 13 Mart ve 17 Aralık: Neden Feminizm?
- 2 Nisan: Hukuki Kazanımlarımız

Mor Muhabbetler

Mor Çatı gönüllüleri olarak Mor Muhabbet etkinliklerinde bir araya gelerek, belirli konular üzerine konuşup tartışıyoruz. 2015 yılında düzenlediğimiz Mor Muhabbetler tarih ve konuları aşağıdaki gibi:

- Hannah Arendt film gösterimi ve film üzerine sohbet (30 Ocak)
- Sınır Tanımayan Kadınlar grubundan Emel Çoskun, Meltem Öztürk ve Gülçin Özbay ile birlikte "Türkiye'deki Göçmen Kadınların Yaşadıkları Çok Boyutlu Ayrımcılık Ve Bununla Mücadele Yolları" üzerine bir değerlendirme (20 Şubat)
- Gülhan Balsoy ile "Geç Osmanlı Nüfus ve Kadın Bedeni Politikaları" kitabı üzerine sohbet (16 Nisan)
- Toz Bezi film gösterimi ve yönetmen ve filmin oyuncularıyla sohbet (22 Mayıs)

- Seda Çavuşoğlu ile Sivil Düşün AB programı tarafından desteklenen “Kadın Sığınakları ve Dayanışma Merkezi Kurultayı’nın güçlendirilmesi ve Avrupa ve Türkiye’deki kadın örgütleri arasında ev içi şiddete ilişkin iyi deneyimlerin paylaşılması" projesinin hedefleri ve faaliyetleri hakkında bilgi paylaşımı (11 Haziran)
- Didem Battal ile kitap çalışması olan “DİLDEKİ SUÇ - Atasözleri ve Deyimlerde Toplumsal Cinsiyetçilik” hakkında deneyim ve fikir paylaşımı (9 Ekim)
- Gülfer Akkaya ile 2011 yılında yayınlanmış *"Sanki Eşittik - 1960-70'li Yıllarda Devrimci Mücadelenin Feminist Sorgusu"* adlı kitabı üzerinden kadın mücadeleleri ve tarihi üzerine sohbet (2 Kasım)
- Support New York’un hazırladığı queer/lgbti+ ilişkilerin çerperinden duygusal şiddete bakışı ele alan ve Lezbiyen Biseksüel Feministlerin Türkçe’ye çevirdikleri fanzin üzerine sohbet (10 Aralık)

Atölye Çalışmaları

Mor Çatı gönüllüleri için düzenlenen atölyelerin yanı sıra, kadına yönelik şiddet ve toplumsal cinsiyet konularında farkındalık yaratmak ve kadına yönelik şiddet alanında çalışmak isteyen kurumlarla deneyim paylaşımı için de atölyeler düzenlemekteyiz.

2016 yılında gerçekleştirdiğimiz atölye çalışmaları aşağıdaki gibidir:

- 11-13 Mart Çanakkale El Emeğini Değerlendirme ve Kadın Dayanışma Merkezi (ELDER) ile kadına yönelik şiddet, toplumsal cinsiyet farkındalığı, kadın bakış açısıyla hukuk, yasal haklarımız, kadınlarla ve çocuklarla yürütülen sosyal, hukuki ve ruhsal çalışmalar, kadın bakış açısıyla örgütlenme, feminist ilkeler ve yürütülen çalışmalar sırasında gözetilmesi gereken sınırları konuştuğumuz atölye
- 16 Mart Okan Üniversitesi Klinik Psikoloji Öğrencileri ile atölye
- 10 Mayıs Caritas ile göçmen kadınlarla birlikte, şiddet ve toplumsal cinsiyet rolleri üzerine atölye
- 14-15 Mayıs Avrupa Birliği Sivil Düşün AB Programı’nın katkısıyla, Muş Kadın Derneği (MUKADDER) ve Kadın Dayanışma Vakfı ile birlikte yürütmeye başladığımız, Kadın Sığınakları ve Dayanışma Merkezi Kurultayı’nın Güçlendirilmesi ve Avrupa ve Türkiye’deki Kadın Örgütleri Arasında Ev İçi Şiddete İlişkin İyi Deneyimlerin Paylaşılması Projesi kapsamında Muş’ta düzenlenen Sosyal Çalışmacılar Atölyesi

- 27-28 Ağustos'ta Kadın Sığınakları ve Dayanışma Merkezi Kurultayı'nın Güçlendirilmesi ve Avrupa ve Türkiye'deki Kadın Örgütleri Arasında Ev İçi Şiddete İlişkin İyi Deneyimlerin Paylaşılması Projesi kapsamında İzmir'de düzenlenen deneyim paylaşımı atölyesi
- 1-2 Ekim Avrupa Birliği Sivil Düşün AB Programı'nın katkısıyla, Muş Kadın Derneği (MUKADDER) ve Kadın Dayanışma Vakfı ile birlikte yürütmeye başladığımız, Kadın Sığınakları ve Dayanışma Merkezi Kurultayı'nın Güçlendirilmesi ve Avrupa ve Türkiye'deki Kadın Örgütleri Arasında Ev İçi Şiddete İlişkin İyi Deneyimlerin Paylaşılması Projesi kapsamında İstanbul'da düzenlediğimiz Psikologlar Atölyesi
- 26-27 Kasım'da Ağustos'ta Kadın Sığınakları ve Dayanışma Merkezi Kurultayı'nın Güçlendirilmesi ve Avrupa ve Türkiye'deki Kadın Örgütleri Arasında Ev İçi Şiddete İlişkin İyi Deneyimlerin Paylaşılması Projesi kapsamında Mersin'de düzenlenen deneyim paylaşımı atölyesi

Düzenlediğimiz ve Katıldığımız Etkinlikler:

Ocak

- 11 Ocak'ta Sivil Toplum Kuruluşları İçin Görselleştirme ve Sosyal Medya Araçları Atölyesi'ne katıldık.
- 18 Ocak'ta Sivil Toplum Kuruluşları İçin Yazı Yazma Atölyesi'ne katıldık.

Şubat

- 9 Şubat'ta Sivil Toplum Kuruluşları İçin Uygulamalı İnfografik Atölyesi'ne katıldık.
- 25 Şubat'ta Kadir Has Üniversitesi öğrencilerinin davetiyle Kariyer Günleri'ne katılarak Mor Çatı faaliyet, yöntem ve amaçlarını paylaşmak üzere bir söyleşi düzenledik.

Avrupa Birliği Sivil Düşün AB Programı'nın katkısıyla, Muş Kadın Derneği (MUKADDER) ve Kadın Dayanışma Vakfı ile birlikte yürütmeye başladığımız, “Kadın Sığınakları ve Dayanışma Merkezi Kurultayı'nın Güçlendirilmesi ve Avrupa ve Türkiye'deki Kadın Örgütleri Arasında Ev İçi Şiddete İlişkin İyi Deneyimlerin Paylaşılması Projesi” kapsamında, Heinrich Böll Stiftung Derneği ve Sivil Toplum Kuruluşları İçin Destek'in (TACSO) de finansal desteğiyle 26-27 Şubat tarihlerinde, “2010'larda Erkek Şiddetine Karşı Kadın Sığınakları, Dayanışma Merkezleri ve Dayanışma Politikaları: Türkiye'den ve Avrupa'dan Deneyim Paylaşımları” başlıklı

uluslararası konferan düzenledi. Konferansa 11 ülkeden, 40 Kadın ve LGBTİ örgütünden 200 kişi katıldı.

Mart

- 3 Mart'ta 8 Mart haftası etkinlikleri kapsamında Marmara Üniversitesi Mühendislik Fakültesi tarafından düzenlenen "Sektördeki Kadınlar" etkinliğine katıldık.
- 5 Mart'ta Özgür Kazova Tekstil Kolektifi'nin Eller Sanat Galerisi'nde düzenlediği ve Göçmen Kadınlar, Don Kışot Kolektifi, Komşu Kafe Kolektifi, Kader Kismet Atölyesi, Lambdaİstanbul LGBTİ, Barış İçin Kadın Girişimi, İstanbul Feminist Kolektif, Göçmen Dayanışma Mutfak, İş Cinayetleri Almanak Grubu, Cinsel Şiddetle Mücadele Derneği, DÜRTÜK-Direnen Üretici Tüketici Kolektifi, RitimKolektif ve Adaçayı gibi farklı alanlardaki örgütlenmelerde Ortak Dayanışma Kermesi'nde buluştuk.
- 8 Mart'ta Beşiktaş Belediyesi Kadın Dayanışma Merkezi Açılışı'na katıldık.
- 8 Mart'ta Kemerburgaz Üniversitesi öğrencileri ile Şişli Kampüsü'nde buluşarak flört şiddeti üzerine bir söyleşi gerçekleştirdik.
- 9 Mart'ta Aydın Üniversitesi Özgür Düşünce Kulübü tarafından düzenlenen "Kadına Şiddeti Tartışıyoruz" paneline katıldık ve 50. Yıl İlköğretim Lise öğrencileri ile flört şiddeti ve toplumsal cinsiyet söyleşisini gerçekleştirdik.
- 8 Mart'ta, Ocak 2015 tarihinde, Avrupa Birliği Sivil Düşün AB Programı'nın katkısıyla, Muş Kadın Derneği (MUKADDER) ve Kadın Dayanışma Vakfı ile birlikte yürütmeye başladığımız "Kadın Sığınakları ve Dayanışma Merkezi Kurultayı'nın Güçlendirilmesi ve Avrupa ve Türkiye'deki Kadın Örgütleri Arasında Ev İçi Şiddete İlişkin İyi Deneyimlerin Paylaşılması Projesi'nin ana faaliyetlerinden biri olan Türkiye'de Erkek Şiddetiyle Mücadele Mekanizmaları İzleme Raporu sunumunu yaptığımız bir basın toplantısı gerçekleştirdik ve bu yıl on dördüncüsü düzenlenen 8 Mart Gece Yürüyüşüne katıldık.
- 14-24 Mart tarihleri arasında düzenlenen Birleşmiş Milletler Kadının Statüsü Komisyonu'nun New York'taki 60. Oturumuna katıldık.
- 29 Mart'ta TÜSEV tarafından düzenlenen Filantropi Eğitimi'ne katıldık.
- 30-31 Mart tarihlerinde Prof. Dr. Mümtaz Turhan Sosyal Bilimler Lisesi'nde Flört Şiddeti üzerine bir söyleşi gerçekleştirdik.

Nisan

- 7 Nisan'da Şişli Belediyesi Eşitliğin Yerelden İnşası- Eşitlik Birimleri Çalıştayı'na katıldık.
- 11 Nisan'da Sabancı Vakfı'nın kadın veya eğitim alanındaki programını belirlemek için düzenlediği odak grup toplantısına katıldık.
- 26 Nisan'da TÜSEV tarafından düzenlenen Filantropi Eğitimi'nin ikincisine katıldık.
- 30 Nisan'da Özgür Kazova Tekstil Kolektifi'nin Eller Sanat Galerisi'nde düzenlediği ve Göçmen Kadınlar, Don Kışot Kolektifi, Komşu Kafe Kolektifi, Kader Kısmet Atölyesi, Lambdaİstanbul LGBTİ, Barış İçin Kadın Girişimi, İstanbul Feminist Kolektif, Göçmen Dayanışma Mutfak, İş Cinayetleri Almanak Grubu, Cinsel Şiddetle Mücadele Derneği, DÜRTÜK-Direnen Üretici Tüketici Kolektifi, RitimKolektif ve Adaçayı gibi farklı alanlardaki örgütlenmelerde Ortak Dayanışma Kermesi'nde buluştuk.

Mayıs

- 6-7-8 Mayıs tarihlerinde STK'lar için Digital Medyada İçerik Üretimi Sertifika Programı'na katıldık.
- 16 Mayıs'ta İl Koordinasyon Toplantısı'na katıldık.
- 18 Mayıs 2016'da, Aile Bütünlüğünü Olumsuz Etkileyen Unsurlar İle Boşanma Olaylarının Araştırılması ve Aile Kurumunun Güçlendirilmesi İçin Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu'nun çocukların tecavüzcülerle evlendirilmesinin önünü açan, kadınlar için şiddetten uzaklaşma sürecini zorlaştıran, ve mevcut haklarını gasp eden raporu hazırlayan ve onaylayan Komisyon üyelerine, aldıkları bu kararları protesto ettiğimizi göstermek amacıyla, "Utanç Sertifikası" gönderdik.
- 31 Mayıs'ta TÜSEV Filantropi Eğitimi'nin üçüncüsüne katıldık.

Haziran

- 31 Mayıs-2 Haziran tarihleri arasında Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Eylem Planı Çalıştayı'na katıldık.
- 2 Haziran'da Mor Çatı'nın da içinde olduğu Kadın Sığınakları ve Da(ya)nışma Merkezleri Kurultayı'ı bileşeni olan 12 kadın örgütünün buldukları illerdeki kamu hastanelerinde kürtaj yapılıp yapılmadığına ilişkin aldıkları yanıtlar sonucunda hazırladıkları Kamu Hastaneleri Kürtaj Uygulamaları Araştırma Raporu'nu yayınladık.
- 7 Haziran'da TÜSEV Filantropi Eğitimi Etkinliği'nin dördüncüsüne katıldık.

- 8 Haziran'da "Kadınların Çevrimiçi Güvenliği" konulu yuvarlak masa toplantısı yaptık.
- 16 Haziran'da Trans Onur Haftası kapsamında düzenlenen panele katıldık.

Temmuz

- 1-3 Temmuz tarihleri arasında Kadıköy Belediyesi tarafından düzenlenen Potlaç Pazar Yeri'nde Mor Çatı ürünlerinin sergilendiği standımızda kadınlarla buluştuk.

Ekim

- 15-17 Ekim tarihleri arasında 29 ilden, 68 kadın ve LGBTİ örgütü, 61 kamu kurumu ve belediyeden toplam 330 kadının katılımı ile 19. Kadın Sığınakları ve Da(ya)nışma Merkezleri Kurultayı'nı düzenledik.
- 19-21 Ekim tarihleri arasında üyesi olduğumuz WAVE: Şiddete Karşı Kadınlar Ağı'nın Berlin'de düzenlemiş olduğu konferansa katıldık.
- 23 Ekim'de Özgür Kazova Tekstil Kolektifi'nin Eller Sanat Galerisi'nde düzenlediği ve Göçmen Kadınlar, Don Kışot Kolektifi, Komşu Kafe Kolektifi, Kader Kismet Atölyesi, Lambdaİstanbul LGBTİ, Barış İçin Kadın Girişimi, İstanbul Feminist Kolektif, Göçmen Dayanışma Mutfak, İş Cinayetleri Almanak Grubu, Cinsel Şiddetle Mücadele Derneği, DÜRTÜK-Direnen Üretici Tüketici Kolektifi, RitimKolektif ve Adaçayı gibi farklı alanlardaki örgütlenmelerde Ortak Dayanışma Kermesi'nde buluştuk.

Kasım

- 12-20 Kasım tarihleri arasında TÜYAP 35. Uluslararası İstanbul Kitap Fuarı'nda standımızı açtık.
- 3 Kasım'da Autonomni Ženski Centar'ın Belgrad'ta düzenlediği ve çoğu Balkanlardan olmak üzere 10 ülkeden çok sayıda kadının katıldığı "Kadınların Desteklenmesi ve Güçlendirilmesinde İstanbul Sözleşmesi Uygulamaları" konulu konferansa katıldık.

Aralık

- 3 Aralık'ta Van Barosu Kadın Hakları Komisyonu tarafından düzenlenen 'Türkiye'de ve yasalarda kadın olmak, şiddetle mücadele ve başvuru alma yöntemleri' konulu seminere katıldık.
- 13 Aralık'ta Sabancı Üniversitesi İş Dünyası Aile İçi Şiddete Karşı Projesi kapsamında düzenlenen Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle İlgili İşyeri Politikaları Geliştirme ve Uygulama Rehberi Düzenleme Çalıştayı'na katıldık.

Devlet kurumları ve yerel yönetimlerle ilişkiler

- Ocak ayında ASPB KSGM tarafından gönderilen Kadına Yönelik Şiddet İle Mücadele Ulusal Eylem Planı'nda yer alan hedefler, stratejiler ve faaliyetlere ilişkin görüş ve değerlendirmemizi sunduk
- Şubat ayında ASPB'ye 6284 sayılı yasanın 8. ve 32. Maddelerindeki düzenlemelere rağmen gizlilik kararlarının uygulanmasında yaşanan sorulara ilişkin tespitlerimizi iletip, konuya ilişkin sorularımızı paylaştık.
- Mayıs ayında ASPB'ye sığınak ve ŞÖNİM'ler hakkında bir bilgilendirme istemi yazılmıştır.
- Haziran ayında ASPB'ye gündüz bakım evleri, kreşler ve çocuk kulüplerinin sayı, kapasite ve yeterlilikleri hakkında bir bilgilendirme istemi yazılmıştır.
- Ağustos ayında Sivil Düşün Projesi kapsamında İl Nüfus ve Vatandaşlık Müdürlüğü ile kadınların şiddet yaşantısından kurtulmaya çalışırken izlediği prosedürlerdeki gizlilik hak ve ihlalleri üzerine görüştük.
- Ekim ayında Maltepe Kent Konseyi'nin sürdürdüğü STK ve bağımsız kuruluş ve örgütlerle gerçekleştirdiği görüşmeler kapsamında konsey üyelerini dayanışma merkezimizde ağırladık.
- Aralık ayında tarafımıza bildirilen sığınak ve sığınaklarda kalan kadınların bilgilerinin gizliliğinin kolluk ve emniyet yetkililerince ihlal edildiği hakkındaki ihbarlar üzerine ŞÖNİM'e bir bilgilendirme istemi yazdık.
- Bunların dışında yıl boyunca, şiddete maruz kaldığı için dayanışma merkezimize başvuran ya da sığınakta kalan kadınlar için resmi kurum ve kuruluş birimleri ile gerektiğinde şikayet, bilgilendirme ya da talep içeren yazışmalar yapılmıştır.

Desteklediğimiz İmza Kampanyaları ve Basın Açıklamaları

2016 yılında desteklediğimiz imza kampanyaları ve basın açıklamalar aşağıdaki gibidir:

- Eşitlik İzleme Kadın Grubu'nun (EŞİTİZ) düzenlemiş olduğu kadın cinayetlerine ilişkin yasa değişikliği taleplerinin değerlendirilmesine ilişkin toplantıların sonucu olarak ortaya çıkan ve kadın ve LGBTİ örgütlerinin imzasıyla yayınlanan 11 Ocak 2016 tarihli [ortak bildirge](#)
- Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı (2016-2019)'na ilişkin Kadın Sığınakları ve Danışma/Dayanışma Merkezleri Kurultayı'nın Görüş ve Değerlendirmelerini içeren 6 Şubat 2016 tarihli [basın açıklaması](#)

- Boşanmaları Araştırma Komisyonu'nun TBMM'de yapılan 18 Şubat 2016 tarihli toplantısına kadın hakları savunucusu ve Eşitlik İzleme Kadın Grubu (EŞİTİZ) temsilcisi olarak davet edilen avukat Hülya Gülbahar'ın konu hakkındaki görüşlerini sunarken, milletvekili Sait Yüce tarafından sözünün kesilmesi ve Gülbahar'ın komisyondan kovulmak istenmesine ilişkin 34 kadın ve LGBTİ örgütünün imzacısı olduğu 4 Mart 2016 tarihli [“Boşanmaları Değil Erkek Şiddetini Durdurun!”](#) başlıklı imza metni
- 8 Mart'ta düzenlediğimiz kadına yönelik şiddete karşı mevcut yasa ve uygulamalarının, kadına yönelik şiddetle mücadelede yetki ve sorumluluğu olan kamu kurumlarının çalışmalarının ve politikalarının, bir yıllık izleme ve değerlendirmesini içeren, [“Türkiye’de Erkek Şiddetiyle Mücadele Mekanizmalarının İzlenmesi”](#) başlıklı raporumuzu ve kadına yönelik şiddetle etkin mücadele için çözüm önerilerimizi paylaştığımız basın toplantısı
- Kadın ve çocukların şiddetten uzaklaşması ve ayrımcılığa maruz kalmaması için yıllardır mücadele eden Adıyaman Kadın Yaşam Derneği, Bursa Panayır Kadın Dayanışma Derneği, Ceren Kadın Derneği, Gökkuşuğu Kadın Derneği, KJA, Muş Kadın Çatısı Derneği, Muş Kadın Derneği, Selis Kadın Derneği ve Van Kadın Derneği'nin OHAL kapsamında yayınlanan bir kararname ile çalışmalarının durdurulmasını ve kapılarının mühürlenmesine ilişkin olarak 17 Kasım'da yaptığımız [“Kadın Derneklerinin Faaliyetlerini Durdurmak Tüm Kadınlara Karşı Tehdittir: Kabul Etmiyoruz”](#) başlıklı basın açıklaması
- Çocuklara karşı işlenen cinsel istismar suçlarında failin mağdurla evlenmesi durumunda cezanın önce askıya alınması, zamanaşımından sonra da affedilmesini öngören yasa tasarısına ilişkin 18 Kasım'da yayınlanan ve 122 kadın örgütünün katıldığı [“Tecavüzü aklayacak hiçbir yasaı kabul etmiyoruz!”](#) başlıklı imza metni,
- TCK 103. Maddede değişiklik öngören düzenlemenin yasalaşması halinde olacıklara ilişkin görüşlerimizi paylaştığımız 18 Kasım tarih ve [“Devletin Unuttuğunu Hatırlatıyoruz: Cinsel İstismar Suçtur!”](#) başlıklı basın açıklamamız
- 17 Kasım'da meclise sunulan ve TCK 103. maddede çocuklara yönelik cinsel istismar faillerinin, mağdurlar ile evlendiklerinde cezadan muaf olmasını öngören tasarıya karşı 127 kadın ve LGBTİ örgütünün ortak imzası ile yayınlanan, 21 Kasım tarih ve [“Çocuk İstismarı Yasa Taslağı Ve Önergesine İtiraz Ediyoruz!”](#) başlıklı basın açıklaması

- 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddetle Uluslararası Mücadele Günü vesilesiyle mevcut durum ve gözlemlerimizi paylaştığımız, [“Yasalar da, OHAL'ler de Kadın Dayanışmasını Engellemeyecek!”](#) başlıklı basın açıklaması

Kadın Örgütleriyle Dayanışmayı Güçlendirmek

Mor Çatı öncülüğünde 1998'den beri düzenlenen ve kadına yönelik ev içi şiddetle mücadele eden kadın örgütleri ve kurumlar arasında güçlü bir iletişim ağı kurulmasını sağlayan Kadın Sığınakları ve Da(ya)nışma Merkezi Kurultayı'na hazırlık kapsamında 28-30 Mayıs tarihlerinde, Bodrum'da, kurultay bileşeni örgütleri olarak, kurultay bileşeni olma ilkelerini, kurultayın sürdürülebilirliğini tartıştığımız Ara Kurultay'ı gerçekleştirdik. Ana kurultay ise bu yıl 15-17 Ekim 2016 tarihlerinde Adana'da gerçekleştirildi. Bu yıl 19'uncusu düzenlenen ve 23 ildeki kadın örgütleri, belediye ve kamu kurumlarından toplam 350 kadının katıldığı [“Kadına Karşı Şiddetle Mücadelede Yerel Yönetim Yaklaşımları, Kadın Örgütleri ile İşbirliği İmkânları”](#) başlıklı kurultayda yerel yönetimlerde kadına karşı şiddetle mücadele, 6284 sayılı Kanun uygulamaları ve yaşanan aksaklıklar, kadın örgütleri, ŞÖNİM ve belediye danışma merkezleri, göçmen, sığınmacı, mülteci kadınlarla dayanışma pratiklerimiz, şiddete maruz kalan çocuklarla dayanışma merkezinde ve sığınakta çalışma, ikincil travma, sığınak/danışma merkezi çalışması gibi başlıklar üzerine deneyim ve öneriler üzerine konuştuk. Üç gün süren Kurultay'da yürüttüğümüz tartışmalar ile oluşturduğumuz talepleri [19. Kadın Sığınakları ve Da\(ya\)nışma Merkezleri Kurultayı Sonuç Bildirgesi](#) aracılığıyla kamuoyuyla paylaştık.